

Luteranci.

Historičen roman. Spisal A. Kodar.

(Dalje.)

"O ti konjski lišaj, o ti preljudi Goriček, kaj smo mi tu mi? Pa tako prevzetni in očasni kakor vrabec v polnem prosu! Lejtes, lejtes, šent! Še pozdrava nimaš, ti šmarni romar, za svojega znanca smoleca, ki ti je vendar že semtertja življe zakrpal, kedar sta ti palec in šantava peta na beli dan pogledovala."

Tako je vzklikoval vidno nevoljen čevljar ter svojega tovariša objedal in obiral, ko ga je spoznal, videč ga razoglavega pobirati šilo.

"Molči, za pet Krišćevih ran, Krišćar, lepo te prosim", šepne potem bled in prestrašen Goriček in s šilom vred tudi svojo polno kupico žganja tovarišu poda.

"Ta pa ta, greje kakor peklenščekovo olje in grenek je kakor sama čerika", odgovarja čevljarček, ko izprazni kupo in svoj suh in ščetinast obraz tako silovito kremži in razteguje, da je Gorička skoro strah.

"To ti povem prijatelj!", nadaljuje čevljar, "ko bi te proklete luterance ki nam vero pačijo in se za mejami ženijo kakor zajci, pomočil v sod takovega žganja, in še povrh nekaj šentjanževih rož in jerebika primešal, belila bi se jim koža, da bi lahko biče ploti iz nje in vse hudiče celo iz pekla z njimi pregnali, kar bi bilo za nas grešne katoličane precejšnje vrednosti."

Jezile so te nagajive besede Gorička, da je jezik skrivaje grizel in pristavlil potem: "Krišćar, rečem ti, drži jezik za zobmi; poznaš me, jaz nisem hudoben človek. Pil bodeš kakor mavrica, če ubogaš, ako ne."

Razsrdil je poslednji stavek jeznoritega čevljarčka, posebno ker je že dolgo časa Gorička zaradi istega dolga na piki imel. Da bi se ga on bal — tega ne.

"Robida ti ogrojena luterska, kdo pravi naj molčim, in pa tebi? Veš, če hoče Krišćar, še nočoj vidiš kakor strašilo na zelniku ondri na jablanovej krolnji; pa noče, in vesel bodi zaradi tega. Če te pa to žganje peče in ti ga je žal, vrnem ti ga trikrat toliko samo tiste dolžne groše mi plačaj, sraka ti lačna!"

Te srđite besede vzamejo Goričku zadnji pogum, s katerim je hotel oplati prej nagajivega tovariša. K tovarišu se torej pomakne in pravi proše:

"Ne jezi se, kakor gad, saj ti nikdo na rep ne stopa. Rajši svoje strupene zobe nazaj potegni in ne izdajaj me, prijatelj; saj se še oba lahko kdaj iz ene sklede najeva. Nihče ne ve, kdo ga more še po hrbtu popraskati, ko mu lastna roka odreče."

Goričkova pohlevnost je nekoliko utolažila jeznega čevljarja, a njegov prvojen hudobni dvopt je stoprav vzbudila in mu dala dušek.

"Po črevih nam bode piskalo zdaj nam vsem luterancem, kakor navlače potem: "Saj si slišal Goriček, kakove ukane je sodnik Kramar v deželo poslal?"

"Kaj bom slišal, nič nisem slišal jaz, kaj meni mari luteranci?" zagovarja se Goriček, hoteč zakriti svojo zadrego.

"Torej si tudi ti izmed tistih, ki so v Cerkljah zborovali in neki sklenoli Knaflja za luteranskega škofa izvoliti, mene pa naprositi, naj mu takove čevlje naredim, da bode v njih kakor Torklja gore presakoval, kadar mu bode Kramar s svojimi biriči za petami!" norčuje se čevljarček.

"Brez šale prijatelj, ti me poznaš po obrazu, kakor je že po ščetinah, da sem pravi kršćanski človek in da sovražim Knaflja kakor sedem naglavnih grehov. Govori torej, če veš kaj o Kramarju in o tistem zboru ali kali!"

"Kaj si mar v dupli spal gori v črnem grabnu kakor polh, da ne veš, kar ves okraj ve in o istih petsto srebrnjakih govori, ktere je Kramar na Knašjevo glavo razpisal? Prokleta mastni bi bili ti novei, če tudi Judeževi, nič ne de, in priligi bi se želedeu kakor lovskemu psu klobasa, ko bi vedel človek, kje tihi tista krivo-veraka korenina, i toliko vina obeta."

Z nekakim posebnim naglasom izgovoril je Krišćar te besede in raztegoval je svoja zijava usta na smeh, kakor da bi ne verjel prav tej sodnikovej obljubi. Opazoval pa je svojega tovariša, kajti dobro je vedel, da če je le komu, znano je Goričku Knafljevo skrivališče in pa govornica o cerkljanskem zboru.

Goriček se je sprva skoro prestrašil čevljarčkovega poročila in odgovoril je nekaj, kar ni bilo niti "hev" niti "met", potem pa dejal:

"Petsto srebrnjakov, praviš Krišćar, obljubnje Kramar?"

"Ti si učen, kakor gospoda sama; le v Kamnik pojdi in beri; na vseh vogalih je zapisano s črnim na belem, da je tako. Povem ti, kakor bi se za nšesom popraskal, tako lahko zaslišiš toliko denarja, da ob belem dnevu

tri leta brez dela na trebuhu ležiš, če hočeš."

"Ali bi ga ti izdal, Krišćar, ko bi bil luterancee in Knafljev prijatelj?"

"Zakaj pa ne? Ko bi le vedel zanj. Veš, v nebesih je za enega luteranca toliko plačila, kakor za devetindevetdeset takih navadnih grešnikov, kakor smo mi. Veš, če je tudi obešen potem ali kar si bodi, s toliko denarjek lahko nekaj dobrega storiš zanj, in še hvaležen ti bode potem onkraj, da si ga izdal in izveličal."

Utihol je nato Goriček in videlo se mu je na obrazu, da bojuje hud notranji boj med dvomom in vero, ali bi zaupal tovarišu ali ne.

"Ti si izkušnjavec, Krišćar, da veš. Ujeti me hočeš v mreže in me izdati, ko bi rekel jaz komu, da vem za Knaflja ali da se polakomnim tistih petsto srebrnjakov."

"Kaj bodeš ti griva nezaupljiva? Kaj misliš, da bom sam sebe v nevarnost staval in jezikovno, kar ni nič? Jaz le tako govorim, da bi bilo za naju dobro, ker sva reveža oba, ko bi mogla poleg drugega plačila še tudi nekaj grošev seveda skrivaje zaslužiti."

Poslednje besede so Gorička popolnoma onamile. Verjel je zdaj vse in v ogenj bi šel za resnico čevljarjevih besedi.

"Kako dolgo še življeš nočoj?" vpraša potem Krišćarja.

"Kolikor časa hočem. Jezi me ta beračija kvedarsta, da bi jo že zdaj v Bistrico zanesel in vse orodje ž njo. Nič ni dandanes s šivanjem, ti povem Goriček. Bolje je beračiti ali pa krasti, ti pravim."

"Pusti torej in z menoj hodi! Povedati ti imam marsikaj", pravi Goriček in zadnjo kapljo žganja izpije. Krišćar se ne da dva pota prositi. Jasno mu je bilo, da ve Goriček za Knaflja in da je pri volji izdati ga. Zaradi tega vrže šivanje pod klop, uredi nekoliko svoje orožje, skrivaje pa utakne svoj nož krivec, s katerim sicer podplate obrezuje in svinjske kože razdeljuje, za sracjo ter reče krčmarju Goltesu, ki baš v tem trenutku v sobo stopi:

"Slabo olje si prilil nočoj leščerbi, Grega. Ne vidim več prav mašiti lukenj na kvedrini; zaradi tega pospremim nekoliko svojega prijatelja proti Kamniku."

Mrmral je sicer na tiem krčmar in klel, da niso dandanes rokodelci za drugo kot za pitje; a ugovarjati si ni upal čevljarčku, akoravno je dobro vedel, da je z lučjo le svojo lenobo zagovarjal.

(Dalje prihodnjič.)

GLAVNA SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani, Kongresni trg št. 15, nasproti nunske cerkve, sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje po

4 1/2 %

to je od vsacih 100 kron 4 K 50 vin., in sicer takoj od dneva vložite pa do dneva dvige, tako da vlagatelj, bodisi da vložil, bodisi da dvigne začetkom, v sredi ali koncem meseca, ne izgubi nič na obrestih. Za vložene zneske pošilja vložnice knjižice priporočeno poštine prosto. Hranilnica šteje 300 članov, ki reprezentujejo 5 milijonov kron čistega premoženja. Ti člani jamčijo, vsled registrirane neomejene zaveze zavoda, s celim svojim premoženjem za vloge, tako da se kake izgube ni bati. Zatoraj pozivljamo vsacega Slovenca v Ameriki, ki se misli povniti v domovino, da svoje prihranke direktno pošilja v slovensko hranilnico v Ljubljano, s čemur se obvaruje nevarnosti, da pride njegov s trudom prihranjeni denar v neprave roke in ima ob jednem to dobro, da mu ta takoj obresti nese.

Naslov je ta: Glavna slovenska hranilnica in posojilnica v Ljubljani, Kranjsko, Avstrija. Predsednik: Dr. Matija Hudnik. Denarne pošiljave iz Zjed. držav in Canade posreduje g. Frank Sakser, 109 Greenwich St., New York.

BENZIGER BROTHERS,

NEW YORK, N. Y., CINCINNATI, OHIO, CHICAGO, ILL., 36-38 BARCLAY STREET, 343 MAIN STREET, 211-213 MADISON AVE.

POZOR, SLOVANSKA KATOLIŠKA DRUŠTVA!

Izdellovalci banderov, društvenih zastav, znakov in regallj po naročilih. Vsako naročilo se izvršuje pod osobnim nadzorstvom tvrdke. Na zahtevo pošljemo vzorce naših znakov, prevzamemo tudi načrte in risanje raznovrstnih zastav in bander. Vedno v zaogji ZLATI in SREBRNI ZNAKI z iglastim ali gumbičnim privescikom. Pišite po katalog in ceno, predno se drugim obračate. Odgovorili vam bodeimo v slovenskem jeziku. Dopoljivo! Vam bode rojak g. Lupša

Advertisement for Dr. Richterjev Pain Expeller, featuring an eagle logo and text describing its benefits for rheumatism and other ailments.

Advertisement for Naravna kalifornijska vina na prodaj, featuring a grapevine illustration and text about wine quality and availability.

Advertisement for SALOON at 107-109 Greenwich Street, New York, offering food, drink, and accommodation.

Advertisement for 'SLOVENSKI DOM' featuring a crown logo and text about a Slovenian restaurant or club.

Advertisement for JOHN KRACKER at 1199 St. Clair St., Cleveland, O., featuring a wine bottle illustration and text about wine quality.

Large advertisement for RABl Compagnie Générale Transatlantique, featuring a ship illustration and details about transatlantic routes and services.

Advertisement for HOLLAND-AMERICA LINE, featuring a ship illustration and details about routes to Europe and other destinations.

Advertisement for RED STAR LINE, featuring a ship illustration and details about transatlantic services and routes.